

HOA VÔNG VANG NGÀY CŨ

Viết chung cùng Hoàng Lan

Thị trấn Hoàng Hôn cũng như bao nhiêu Thị trấn khác. Đây là những dãy nhà, những đường phố nhỏ hẹp chẻ ô bàn cờ tuy ngăn nắp nhưng vì mới được lập nên hàng cây dọc theo đường chưa đủ sức xòe tán. Ban đêm ánh điện vàng vọt còn sơ sài che nắng che mưa bởi những nắp nôi úp trên bóng điện. Bóng điện lóe lên từ lúc sáu giờ tối – chập chờn như ma đuổi. Bởi chiếc máy phát điện này cứ coi như là đồ phế thải của tỉnh nhưng khi được “rinh” về thì cả, cái Thị trấn này đã được loa phóng thanh của cấp chính quyền chạy hết “công suất” những cục pin đại “nói” không biết mỏi. Chỗ đặt máy phát điện được gọi là trung tâm nhà đèn, nghe đâu xây tốn cũng gần

trăm triệu và một ông cũng nghe đâu mới chỉ là ông thợ điện nhưng ở ngành khá lâu được bổ về làm Giám đốc. Những chuyện đó người dân Thị trấn này nghe xong rồi bỏ. Đối với họ quan trọng nhất là có tí ánh sáng về đêm để sinh hoạt. Trẻ con thì tránh được cái cảnh học bài dưới ngọn đèn dầu tù mù mà khói nhiều hơn ánh sáng. Người lớn được coi các màn văn nghệ có nhảy múa ưỡn ẹo khiến người ta thích nhìn hơn nghe, mặc dù cái màn hình lúc rõ lúc mờ.

Dân cư ngụ Thị trấn này phần đông là dân ở thành phố hoặc được khuyến khích đi kinh tế mới hoặc là dân sau cuộc đánh tư sản phải phiêu bạt đến định cư. Bởi thế trong ý thức đi tìm cuộc sống, họ chỉ còn biết làm sao có miếng ăn hàng ngày. Những bãi cỏ dại mọc mênh mang được ban điều hành tổ chức phân chia cho từng nhà, chỉ vài tháng sau đã thấy sắn, bắp xanh tươi. Các hàng quán dù là tranh tre vách lá bán đồ ăn, hay nước ngọt, cà phê cũng đã được dựng lên ven lộ trước cửa nhà. Và chỉ vài năm sau, nơi đây đã trở thành một Thị trấn... con đường quốc lộ chia đôi Thị trấn chạy về thành phố đã được trải nhựa. Mặc dù mặt nhựa chỉ vài tháng sau đã bong nham nhở,

nhưng nhờ có con đường ấy mà sự buôn bán của các dãy nhà trước mặt đường đã trở nên nhộn nhịp. Các quán tranh tre, lợp lá đã dần dần biến mất thay bằng các nhà lợp ngói hoặc tôn. Hàng cây xanh hai bên đường phần lớn là bằng lăng, hoa tím từng chùm chạy dài đã bớt đi cái hiu quạnh. Phía sau Thị trấn là công trường cao su bạt ngàn xanh ngắt. Cũng vì nằm áp với rừng, cho nên buổi chiều của Thị trấn thường đến sớm. Do đó người ta mới đặt tên cho Thị trấn này là Thị trấn Hoàng Hôn.

Gia đình ông giáo trước kia sống ở thành phố là gia đình về đây lập nghiệp thuộc lớp người đầu tiên. Đáng lẽ ông vẫn có thể bám lấy thành phố mà sống qua ngày nhưng vì diện ông là diện giáo viên biệt phái cải tạo. Buổi ban đầu lúc giao thời xin đi dạy lại quá khó. Khu phố thấy gia đình ông toàn là người thất nghiệp nên đã tới động viên ông đem gia đình đi kinh tế mới. Thế là cùng vợ và một gái, một trai “*bồng bế nhau lên non*”. Năm ấy đứa con gái ông vừa tròn mười hai tuổi và thằng con trai tám tuổi. Cái tuổi chỉ mãi ăn mãi chơi được bố mẹ đem đi nào đã biết gì. Quả thực “*trời sinh voi sinh cỏ*”, những con người thành thị chưa biết

cầm cày cầm cuốc là gì, đã hiểu được giá trị và thành quả với sức lao động của mình chỉ qua hai năm trời cần cù, cuộc sống của gia đình ông giáo và gia đình những người ngụ cư đã thấy đỡ vất vả. Thời còn ngăn sông cấm chợ, cái đói như ở thành phố không thể xâm nhập vào đây. Đến thời bỏ cấm tháo ngăn, nền kinh tế giao lưu đã đẩy cái Thị trấn Hoàng Hôn này thành một nơi sầm uất.

Nhưng chính lúc này, ông giáo sau vài tháng ốm liệt giường liệt chiếu vì căn bệnh ung thư, ông đã ra đi sau những cơn đau đớn vật vã cuối cùng. Cô con gái ông là Ái Lan lúc đó mười sáu tuổi và đứa con trai là thằng Long mười hai tuổi, tuy chưa lấy gì làm khôn lớn lắm, song chúng đã hiểu rằng kể từ nay cuộc sống thiếu người cha sẽ đè nặng lên vai mẹ chúng. Quả vậy, sau ma chay cho chồng xong, bà giáo đã tìm người cho thuê lại mấy sào đất canh tác hoa màu. Bởi sức của bà và hai con nhỏ không thể nào kham nổi như hồi ông giáo còn sống. Sau khi cho thuê được đất rồi, bà giáo sửa sang lại khoảng sân phía trước nhà và mở tiệm bán cà phê – giải khát với tấm bảng đề “cà phê giải khát” Hồng Anh nhỏ bằng tấm bảng học trò tập viết treo ngoài cửa tiệm. Lúc ban đầu quán còn thừa

thớt. Buổi sáng bà Hồng Anh chỉ bán đủ tiền kiếm mớ rau mớ cỏ – và buổi chiều thì thật thê thảm. Hoàng hôn xuống sớm – quán lại chỉ leo lét ngọn đèn dầu nên đúng với câu “vắng như chùa bà Đanh”. Song kể từ ngày Thị trấn này có cái máy phát điện dù chỉ lập lòe lúc tắt lúc sáng, nhưng đã đủ tạo nên sinh khí cho sự sinh hoạt sau giờ cơm nhàn rỗi của các chàng trai, cô gái trong thị trấn. Cái văn minh của đô thị cũng đổ ào, lan tràn về mọi ngõ hẻm của làng mạc thôn quê. Thị trấn Hoàng Hôn cũng từ đó lột xác. Quán Hồng Anh vì cuộc mưu sinh, bà giáo đã gom góp tiền bạc mua một đầu máy hát với hai cái loa và một bình ắc quy cho chạy máy mỗi lúc quán có khách. Tất cả việc chọn mua hay lắp đặt này bà đều nhờ Quang ở bên cạnh lo đùm. Năm nay Quang đã hai mươi tuổi vì là cán bộ phụ trách văn hóa của Thị trấn nên việc đi nghĩa vụ như bao nhiêu thanh niên trong lứa tuổi đã được cho qua. Rồi lại được đi huấn luyện nhiều lớp nên tư tưởng cách mạng đôi lúc đã làm Quang như già đi trước tuổi. Anh lại luôn luôn bị sự khắc khổ ràng buộc bởi những tư tưởng duy ý chí của người cha là người đã từng hoạt động bí mật kể từ ngày ông bỏ quê vào làm đồn điền cao su ở Bình Ba. Tuy thế đối

với bà Hồng Anh khi nhờ vả gì anh đều hoan hỉ vui vẻ làm với cả nhiệt tình. Bởi vì, trong lòng anh bóng dáng của Ái Lan đã choáng ngợp ngày đêm. Anh luôn luôn mơ ước chiếm đoạt được trái tim Lan. Nhiều lúc sang làm giúp những việc lặt vặt như giăng sợi dây đèn trang trí trong quán hay kê lại cái bàn máy vào chỗ nọ chỗ kia anh đã gợi ý xa gần nỗi yêu thương của mình. Thậm chí anh còn bảo Lan là nay mai thằng Long có phải đi nghĩa vụ thì anh bảo đảm sẽ lo cho nó ở nhà không phải đi đâu cả. Nhưng những lúc ấy Lan chỉ nhìn anh vẻ ngây thơ ngạc nhiên và bảo: thằng Long em mới có mười ba mười bốn, còn lâu mà anh. Mà anh làm gì bên bộ đội? À, thì ngoại giao qua lại phải xong thôi.

Chính sự ngây thơ của Lan càng làm cho Quang say đắm; Anh tự nhủ – ở Thị trấn Hoàng Hôn này đếm trên ngón tay nào ai được như mình. Ừ thì cứ từ từ, mưa dầm thấm đất. Đến một lúc nào đó Lan sẽ hiểu được tình yêu của mình dành cho nàng. Anh có biết đâu rằng đám thanh niên hàng ngày tới uống nước ở quán Hồng Anh cũng đã có biết bao con người “thời thượng” sẵn đón Ái Lan của anh. Bọn nhiều tiền, tốt mã xe cộ đời mới – uống một ly trà bằng hai, ba. Xong

Ái Lan, vẫn không bao giờ lấy quá và tư cách của nàng vẫn là vẻ ngây thơ đầy nhưng nghiêm túc đứng đắn. Có lẽ nhờ cái truyền thống giáo dục của bố mẹ nàng mà sự giao thiệp tuy rất cởi mở song như có một làn sóng ngầm, một bức tường vững chắc ngăn cản sự sàm sỡ của người đối thoại. Mười bảy tuổi đầu chính là tuổi đầy mơ mộng và lãng mạn của bất cứ cô gái đương thời nào. Ở Lan cũng thế; nhưng cái đó chỉ thoáng nhẹ trong lòng Lan những buổi chiều mưa quán vắng hay trong những đêm khó ngủ. Thương bố mất sớm khi gia đình vừa có miếng ăn no đủ, thương mẹ, thương em còn nhỏ, Lan cảm thấy cái trách nhiệm nặng nề của mình đối với gia đình đã đè bẹp và lấn át những cơn mơ ao ước của tuổi xuân thì. Làm sao Lan không thể sung sướng khi người này, người nọ khen nước da trắng mịn như ngọc lan xanh, đôi mắt đen to hai mí với hàng lông mi dài cong như đôi mắt Lan gắn lông mi giả. Nhưng rồi Lan lại quên ngay những lời thăm định chính xác ấy để sống với cái nội tâm mà nàng luôn luôn nhắc nhở: còn mẹ, còn em đừng để ô danh bố mẹ. Bởi lâu lâu có người quen hay họ hàng ở thành phố xuống vẫn trân trọng mẹ nàng với một điều thưa chị giáo, hai điều thưa chị giáo. Nàng

đã lớn khôn, đã hiểu thế nào là cái giá trị tinh thần mà bố nàng đã để lại cho mẹ con nàng. Do vậy kể từ khi biết suy nghĩ, Lan rất ít bạn bè so với lúc mới về Thị trấn này lũ bạn mười ba mười bốn rất đông. Thơ ngây và hồn hậu, họ chơi với Lan sau những buổi lao động mệt nhọc trên những thửa đất bới ra khoai sắn nuôi họ, giáp ranh với cánh rừng cao su bát ngát. Những người bạn ấy lớn lên theo năm tháng, tuổi hồn nhiên cũng mất. Người thì theo thời cuộc ra phố phồn hoa kiếm việc làm tránh cái cảnh một nắng hai sương vất vả. Người thì mới tí tuổi đầu đã cặp kè trai gái hòa mình trong cuộc sống buông xuôi số phận. Lan thấy cô đơn và hụt hẫng. Cũng may nàng còn có chị Thu. Chị Thu, nàng đã gọi vậy từ khi hai gia đình kẻ trước người sau vài ngày đều lếch thếch cắm chân trong Thị trấn Hoàng Hôn thuở hoang sơ. Nhưng gia đình chị Thu, Lan thấy không ai phải vất vả như gia đình Lan. Máy sào đất được cấp để canh tác, bố mẹ Thu sau khi nhận đã bỏ đấy hàng tháng mới đem cho thuê. Mãi sau này Lan mới được nghe bố mẹ nói chuyện là gia đình chị Thu bị đánh tư sản – chắc còn giấu được ít tiền nên đỡ vất vả. Quả nhiên sau đó Lan thấy mẹ chị Thu bày những bộ quần áo nhà binh cũ trước

cửa để bán. Đây là thứ quần áo rất bền và tốt nhất cho người lao động. Chính bố Lan cũng đã sang mua hai bộ để mặc. Mãi tới khi ông mất mà chiếc áo lính phía sau lưng cũng chỉ bạc màu muối mặn. Thu hơn Lan hai tuổi được mẹ giao cho ngồi bán hàng từ sáng tới chiều. Vì nhà Thu đối diện với nhà Lan – hai nhà chỉ cách nhau con đường – nên lúc nào rảnh rỗi là Lan lại chạy sang nói chuyện với Thu. Lâu dần trở thành thân thiết. Khi hai người không còn là những đứa trẻ con nữa, họ đã tâm sự và góp ý cho nhau trong việc đời cần giải quyết. Thu không đẹp bằng Lan nhưng có duyên và tháo vát và nàng cũng quý mến Lan. Mỗi lần thay mẹ đi cất hàng cũ ở khu Dân Sinh hay mua thêm một số quần áo trẻ em mới ở chợ Tân Bình về bán, bao giờ Thu cũng mua một cái gì đó làm quà cho Lan. Nàng thương Lan như đứa em gái của mình sau khi đã chứng kiến và hiểu hoàn cảnh, gia thế của Lan. Cũng từ mối dây thân thiết đó Lan biết được gia đình Thu còn nhiều anh em họ hàng ruột thịt ở thành phố không như gia đình nàng anh em ruột thịt chẳng còn ai. Có chăng họ ở xa xăm nơi miền Trung, miền Bắc như một lần Lan nghe được lời than thở của bố với mẹ về anh em họ hàng trong một sớm

đầu xuân. Lan còn được biết Thu có người anh hơn Thu mấy tuổi dù không có hộ khẩu ở thành phố nhưng ít khi Lan thấy anh xuất hiện ở nhà. Có hôm Lan tò mò hỏi Thu thì Thu bảo: À, anh Huy, anh ấy đi đánh đàn chui ở thành phố kiếm ăn. Anh Huy mình học nhạc ở Trường Quốc gia Âm nhạc, vừa xong thì giải phóng, gia đình lại phải đi lên đây nên anh ấy cũng phải đi. Song anh ấy mê nhạc lắm. Hôm nào mình bảo anh Huy đem đàn về đánh cho Lan nghe nhé. À chị lại còn có một ông cậu, ông này còn hơn cả anh Huy. Tối ngày ông mê mẩn làm thơ sau khi mối tình đầu dang dở. Ông lại còn có ngón đàn Hạ Uy Di đánh những bài buồn như bài “Tà áo xanh”, “Đêm tàn bến Ngự” thì nghe đến phát khóc. Hôm nào Lan lên chơi với chị, chị sẽ nói ông cậu biểu diễn cho nghe. Lan tò mò hỏi Thu: Thế ông cậu chị năm nay bao nhiêu mà lãng mạn ghê quá vậy? Thu mỉm cười: cũng ngoài năm mươi!

Huy là người con trai đầu và duy nhất của bố mẹ Thu. Anh lớn hơn Thu sáu tuổi. Khi gia đình phải di dời về cái Thị trấn Hoàng Hôn này cũng là lúc bao nhiêu hoài bão ước mơ của anh tàn lụi. Từ nhỏ anh

đã có khiếu về âm nhạc, nên bố mẹ anh đã cho anh thi vào trường Quốc gia âm nhạc Sài Gòn – lúc ấy giáo sư nhạc sĩ Nguyễn Phụng làm giám đốc. Anh mê mẩn đủ các loại đàn sau nhạc cụ chính là Piano. Bố anh đang dự tính sau khi anh tốt nghiệp sẽ cho anh sang Pháp du học. Bởi nơi ấy – Paris – mới là nơi tụ hội tinh hoa nghệ thuật của thế giới. nhưng mưu sự tại nhân, thành sự tại thiên. Cuối cùng, Huy lại phải chôn mình theo hộ khẩu gia đình về khu kinh tế mới này. Lắm lúc anh muốn dượt lại một vài nhạc phẩm đặc ý thì nhạc cụ chỉ còn đôi bàn tay xòe múa trong không. Ngày tháng trôi đi trong cái Thị trấn lúc ấy còn đìu hiu vắng vẻ. Huy chợt nhớ tới cậu mình còn “trụ” lại được ở thành phố. Ông ấy lại quen biết nhiều bạn bè văn nghệ. Biết đâu về nhờ ông lại chẳng tìm ra đường sống – sống cho con đường nghệ thuật mà mình đang chôn vùi nó ở nơi “khỉ ho cò gáy” này. Thế là Huy xin mẹ tiền độ đường. Chỉ nói: Con lên thăm cậu Hoàng, ở chơi ít ngày. Bố mẹ có nhắn gì không ạ.

Mẹ anh dặn dò: - Con đừng làm phiền cho cậu là được. Xưa nay, bà đã hiểu rõ tính cậu em mình – cũng thuộc nòi tình chẳng khác gì ông cụ thân sinh ra mấy

anh chị em bà. Đến nay hơn năm mươi tuổi đầu mà vẫn “cơm đường cháo chợ” chẳng vợ chẳng con. Sống cứ như trên mây thơ văn đàn địch... thằng này mà lên cậu cháu gặp nhau thì chẳng khác cá gặp nước rồng gặp mây. Nghĩ thế bà vợ bảo Huy: này bây giờ đủ thứ linh tinh tạm vắng tạm trú rất phiền hà, con cần cẩn thận nghe con.

Cầm tiền mẹ cho, Huy quơ vợ cái túi xách nhét vài bộ quần áo và một lô những bản nhạc của Johan Strauss, Schubert... rồi đi vợ ra bến xe. Nhưng rồi công việc xin vào làm cho một ban nhạc rất khó khăn bởi không có hộ khẩu. Huy lại đành khăn gói trở về Thị trấn Hoàng Hôn, nhưng cái may là Huy đã ra chợ trời mua được cái kèn trompette. Có nó, Huy cảm thấy bớt hiu quạnh. Một đêm, trời đã quá khuya, trần trọc mãi không ngủ được. Huy mang kèn ra trước nhà nhẹ thổi bài hát trong phim “*Tant qu’il y aura des hommes*”. Tiếng kèn nỉ non buồn bã bay qua làn sương mỏng chạy dài trong luồng cây kẽ lá. Bỗng bên kia đường, cụ cách mạng nằm vùng – ông bố của Quang – bật tung cánh cửa, ra hiên nhà. Cụ quát vọng sang: thằng nào giờ này còn thổi kèn đám ma? Có cam đi cho

“nhân dân” ngủ để mai còn lao động không? Lao động là vinh quang, vinh quang biết chưa? Nói xong chắc cụ đã mệt nên quay vào đóng cửa. Bên này Huy mỉm cười ngao ngán lắc đầu. Rồi chàng cũng ôm kèn vào giường.

Sáng hôm sau, Huy dậy sớm bước qua quán của Lan kêu ly café đen uống. Vừa thấy Huy vào, Lan đã mỉm cười bảo: đêm qua anh thổi bài gì mà nghe buồn não nuột thế anh? Rồi Lan “chọc” anh: đã mất công thổi cho mọi người nghe, không được trả công còn được nghe sỉ vả. Tối nay anh còn dám thổi nữa không? Huy chỉ cười rồi ghé ngồi vào chiếc bàn gần quầy của Lan. Anh chợt nhận ra Lan hôm nay không phải là cô Lan hôm qua, hôm kia nữa. Có bao giờ Huy để ý đến những cô bạn của em mình đâu. Chàng cũng chẳng bao giờ nhìn ngắm Lan dù hàng ngày Lan thường chạy qua ngồi nói chuyện với Thu có khi đến mười lăm hai mươi phút. Với Huy tất cả những cô bạn của Thu đều là những đứa con nít ngây thơ, bởi trong tâm trí của chàng, em Thu của chàng vẫn mãi mãi là đứa em bé bỏng như hồi còn nhỏ. Bây giờ, dưới ánh nắng ban mai vừa hắt qua chân cánh rừng, yếu ớt xô vào những

cánh hoa ngâu trông góc quán, Huy chợt thấy đôi mắt Lan, mái tóc Lan và đôi bàn tay Lan có một cái gì xuyên thủng tâm hồn Huy. Chàng thấy ở Lan toát ra một vẻ đẹp vừa say đắm vừa mong manh. Và Huy tự nhủ đây là cái đẹp vĩnh hằng, đừng bao giờ chiếm đoạt. Hãy tôn vinh nó và nó chính là điểm đến cho những tâm hồn nghệ sĩ cả đời đeo đuổi kiếm tìm. Lòng yên lắng lại, Huy nhìn Lan trả lời câu hỏi ban nãy của Lan: Anh sẽ không thổi kèn cho mọi người nghe. Bởi có quá nhiều kẻ trăn tục. Anh sẽ chỉ thổi cho Lan nghe thôi nhé.

Lời nói chân tình toát ra từ trái tim hướng thượng của chàng làm Lan cảm động. Nhưng nàng vội nói lảng: Nói thế chứ em cũng sợ nghe mấy bài buồn lắm. Uống xong ly café, Huy đứng dậy ra cửa, chàng quay nhìn Lan khẽ giọng: anh nói thật đấy. Chỉ có Lan mới đáng nghe tiếng kèn của anh.

Về tới cửa nhà thì Thu đang lúi húi dọn hàng. Huy vỗ vai em, bảo: Hôm nay anh thấy cô Lan rất đẹp. Thu quay lên nhìn anh, mỉm cười: em làm mối cho anh nhé!

Trong lúc ấy, hai anh em Huy đâu biết đôi mắt Quang đang nhìn sang đây hậm hực, ghen tức. Thì ra

lúc Huy và Lan nói chuyện với nhau, Quang đứng trước hiên nhà đã nghe thấy cả. Nhất là khi nghe câu Huy bảo “chỉ thổi kèn cho Lan nghe thôi”. Lòng Quang đã tức sấn càng tức thêm. Quang vào thay quần áo để đi làm, nhưng không biết làm sao, Quang lại tạt sang gặp Lan với vẻ mặt cau có khó chịu khác hẳn với mọi khi mỗi lần gặp Lan là đã sẵn nụ cười. Lan tròn xoe mắt ngạc nhiên chưa kịp hỏi gì thì Quang nhìn chằm chằm nàng hỏi: Thành Huy vừa nói chuyện gì với em thế? Lan quay mặt như đang tìm vật gì rồi quay ra trả lời Quang: chẳng hỏi em chuyện gì cả. Mà anh thắc mắc làm gì những chuyện vu vơ của em với anh Huy? Nghe câu trả lời có vẻ lạnh nhạt của Lan, Quang càng tức. Chàng gằn giọng bảo Lan: cái ông Huy này thế nào anh cũng cho bắt! Lan ngược mắt ngạc nhiên hỏi: Ông ấy có tội gì mà bắt với bố hở anh? – À, tội cứ nay có mặt ở chỗ cư trú, mai lại vắng mặt. Đi hoạt động chống phá cách mạng à? Lan mỉm cười: Ô, em nhớ có đạo anh phổ biến luật pháp là theo hiến pháp của Nhà nước thì người công dân có quyền cư trú bất cứ nơi nào trên Tổ quốc mình... đại khái em nhớ là thế. Quang định quay ra nhưng chàng lại dừng lại bảo Lan: Hiến pháp là một chuyện nhưng phải quản lý

bằng... rồi Quang đi ra bỏ lửng câu nói. Lan nhìn theo. Nàng biết rằng đó là sự ghen tức của Quang đối với Huy. Từ lâu Lan đã biết Quang có tình ý với mình. Nhưng dù chỉ ở bên cạnh nhà nhau, Lan cũng đã nhận ra bản chất của Quang, nên nàng chẳng quan tâm gì. Mà nàng càng hờ hững thì lòng Quang lại càng như lửa cháy.

Thời gian trôi nhanh quá. Thăng Long nay đã tới tuổi đi nghĩa vụ. Ngày lên đường, nó bịn rịn chia tay với gia đình và ghé sang chào Quang. Lan đưa em ra Ủy ban và mỉm cười nhớ lại lời ngày xưa Quang nói như đinh đóng cột với nàng rằng: “Nếu Thăng Long mai mốt lớn lên có phải đi nghĩa vụ thì anh sẽ lo cho nó ở nhà, chẳng phải đi đâu cả”. Nhưng nghĩ tới em, mai này sống nắng mưa gian khổ thì nàng lại trách mình đã lạnh lùng từ chối thẳng lời cầu hôn của Quang. Giá mà mình lấy Quang với thể đứng của Quang, nay đã là một ông phó chủ tịch trong Thị trấn thì chắc rằng Quang đã thực hiện lời nói dạo xưa: Thăng Long chẳng phải đi đâu cả! Dễ như bỡn. Vừa thoáng qua ý tưởng đó,

Lan thấy mắc cỡ, nàng nhủ thầm: sao lại hèn hạ thế nhỉ? Dem tình yêu để trao đổi mua bán thì đấy có phải là tình yêu không Lan? Nàng chợt nhớ tới Huy. Nhưng Huy cũng chỉ như làn gió nhẹ bay qua. Lâu lâu không thấy Huy về, gặp Thu, Lan thường hỏi: Bộ anh Huy lúc này có cô nào cột chân ở thành phố rồi sao chị Thu?

Tưởng lầm là Lan nhớ anh mình. Thu mỉm cười bảo Lan: Lúc này anh Huy chơi trong ban nhạc, đêm nào cũng biểu diễn ở một quán café vườn nổi tiếng ở thành phố nên đâu có thì giờ về nữa Lan ạ. À hôm nào hai chị em mình lên bắt anh ấy dẫn đến nghe nhạc, nghe Lan?

Rồi nàng liếc nhìn Lan tình tứ nhủ thầm: À thì ra “cô nàng” nhớ nhung anh mình đây. Thực ra, Thu đã hiểu lầm lời thăm hỏi của Lan về Huy, cũng như nàng cứ đinh ninh là anh Huy của nàng đã yêu Lan. Với Huy cái đẹp của Lan cũng như cái đẹp muôn màu của nghệ thuật là những cái mà chàng luôn tôn trọng yêu quý. Hãy để đấy mà chiêm ngưỡng đừng đem lòng trần tục làm nhơ bẩn cái thanh cao tinh khiết đó đi.

Khi Lan nghe Thu rủ đi coi Huy chơi nhạc. Nàng cũng trả lời chiếu lệ: Ừ hôm nào chị đi thì cho em đi theo với. Rồi nàng lại nhớ tới một buổi sáng, Huy sang nhà nàng uống café rất sớm. Hai người đã nói chuyện cùng nhau về bài nhạc Huy thổi lúc nửa đêm buồn bã lòng người, đến nỗi Huy bị ông bố của Quang la mắng. Và lúc về Huy nhìn nàng bằng đôi mắt rất lạ khác với mọi khi nàng sang nhà Huy chơi. Lời Huy kêu kỳ ngạo mạn song có một cái gì đó muốn gửi cho riêng nàng: “Nhiều người trần tục quá... Anh chỉ thổi cho mình em nghe thôi”. Đạo ấy, nàng có biết gì những câu bóng gió xa xôi ấy. Nay nghĩ lại, trong cái cô đơn hiu lạnh của buổi chiều đang xuống, Lan thấy lòng lâng lâng ấm áp. Nàng thầm hỏi: Hay là mình đã yêu Huy?

Thu ríu rít lúc bước vào nhà cậu mình: Chào cậu, hôm nay bọn cháu lên, bắt cậu dẫn đi chơi thành phố, ăn no bụng mai tụi cháu mới về. Rồi nàng, nắm tay Lan bảo: Đây là cậu Hoàng của chị. Lan cúi đầu, lí nhí: Cháu chào cậu. Hoàng sững sờ nhìn Lan, nhưng ông vội lấy lại bình tĩnh trả lời: Chào cháu, các cháu vào rửa mặt mũi cho mát rồi ra uống nước. Khi Thu

và Lan bước vào nhà trong. Hoàng đưa mắt nhìn theo, tự hỏi lòng mình: Có phải Hương Liên xưa không nhỉ? Em lại hiện về qua hình ảnh cô gái này sao? Ái Lan đang có mặt ở đây là em, hay em là Ái Lan? Mới tình đầu năm tháng trôi đi không thể tàn phai như hoa vôong vang của Đỗ Tốn lại đưa Hoàng về cõi nhớ xăm xăm. Đạo ấy, phải rồi, ông còn nhớ như in là năm năm bảy; Hương Liên mười bảy tuổi học ở TV còn ông hơn nàng hai tuổi là một anh học sinh nghèo kiệt xác học ở CVA. Tình cờ đến nhà người bạn đồng môn chơi, ông đã gặp Liên và mối tình học trò nảy nở. Hoàng đã từng ép những trang thư tình hoa bướm vào tâm hồn mộng mị của Liên. Nhưng cuộc đời Hoàng cũng như bao nhiêu chuyện đời khác có bao nhiêu khúc quanh không ai ngờ trước. Mối tình họ đẹp bao nhiêu lại đi đến chỗ đau đớn bấy nhiêu. Rồi năm năm sau đó, trong một lần gặp gỡ, Hoàng mua tặng Liên cuốn *Hoa vôong vang* để đợi chờ, để hy vọng chuyện đầu đầu. Những mộng mơ và ảo vọng đè nặng trái tim Hoàng. Hình ảnh Hương Liên là chất keo dán chặt trong tim chàng tưởng chừng không gỡ nổi. Thế mà nay, trời ơi! Liên đã hiện ra bằng xương bằng thịt ở lớp tuổi ngày Liên đi lấy chồng – trước mắt ông, đem

lại cho ông một niềm vui rồ dại tuổi xế chiều. Đứng trước mặt Thu và Lan chuẩn bị ra chợ cất hàng, Hoàng nhìn Lan nói: Cháu Lan, à Ái Lan đẹp quá! Thu có thấy Lan giống hệt cô Hương Liên của cậu ngày xưa không?

Thu mỉm cười không trả lời cậu. Nàng nắm tay Lan dắt ra cửa nói với vào: Chiều cậu, nhớ đánh Hạ uy cầm cho Lan nghe đấy. Cháu quảng cáo lâu rồi và ghé tai Lan, Thu bảo: Ông cậu của chị lãng mạn lắm. Ông ấy đã yêu ai thì chỉ có một người, chả thế mà giờ này vẫn là “trao thân” đấy em ạ.

Lan cười theo và hỏi: cậu bao nhiêu rồi mà sao tóc vẫn còn đen nháy, chẳng thấy sợi bạc nào?

- À thì ông cụ chắc tốt máu. Ông cậu đã năm mốt, năm hai rồi còn gì!

Lan lại nhớ tới đôi mắt ông Hoàng sưng sờ nhìn mình lúc mới gặp. Tia mắt êm dịu như van xin cầu khẩn khác hẳn với cái nhìn của Huy một buổi sớm nào. Nhưng câu nói thì hai cậu cháu sao giống nhau quá. Đấy là lời ca ngợi thành thực “Lan đẹp quá”. Đạo ấy nghe khen mình, đôi lúc Lan soi gương, nàng

cũng thấy mặc dù sống trong cái Thị trấn hoang vu nhưng da nàng hồng trắng, tóc nàng đen dài mượt và môi má lúc nào cũng đậm đà không cần chút phấn son. Nghĩ tới lời khen của ông Hoàng lúc nãy, nàng thấy chút kiêu hãnh nhẹ lướt trong lòng và nàng kéo tay Thu nhắc khẽ: - Chiều mình về, chị Thu nói cậu Hoàng đánh đàn cho chị em mình nghe chứ chị.

Thu nắm chặt bàn tay Lan âu yếm:

- Ừ, chiều nghe cậu Hoàng đàn. Tối rủ luôn cậu đi nghe ban nhạc của anh Huy.

- À, lúc nãy em nghe cậu Hoàng bảo em giống hệt cô nào đó mà em quên mất tên rồi.

Thu quay nhìn Lan hơi sững sờ một chút:

- Đó là cô Hương Liên – người yêu đầu đời – của cậu chị. Cô ấy thời còn trẻ cũng đẹp và giống em lắm. Chị không để ý, nay nghe cậu nhắc tới thấy rằng em giống quá. Cũng vì tình yêu ấy mà đến nay...

Lan đỡ lời cười: Vẫn còn là trai tân.

Hai chị em cùng nhìn nhau cười khúc khích. Những tia nắng lọt qua tàn lá me rải hoa trên mái tóc hai người.

Đứng nhìn theo bóng Thu và Lan dần dần hút xa trên hè phố, Hoàng lại nhớ tới Liên xưa. Ừ đạo ấy, em mười bảy. Anh mười chín tuổi đầu. Bao nhiêu năm trôi đi rồi em nhỉ? Tính đến nay, chúng ta đều đã bước vào tuổi tri thiên mệnh cả rồi. Mà sao em ơi? tình yêu em vẫn cháy bỏng trong anh. Mới vừa đây thôi em hiện về ngay trước mắt anh. Em mang tên mới Ái Lan rồi hở em? Nếu không có cháu Thu, chắc anh đã ôm choàng giữ chặt để anh không bao giờ mất em nữa. Nếu không phải là em sao anh lại cảm thấy mùi hương xưa cũ thoảng nhẹ bên anh như ngày nào hai đứa mình ngồi bên nhau dưới dàn hoa lý em trồng. Ôi em! Mùi tóc em hay mùi tóc Lan! Hoàng cứ thần thờ vừa đi quanh căn phòng vừa tự hỏi mình như một kẻ mộng du. Rồi bỏ cả cơm nước, Hoàng mở tủ lấy cây đàn Hạ uy cầm ra lau. Buồn nhớ Liên xưa vừa thoáng đâu đây giờ chỉ còn thoảng mùi son phấn, Hoàng ra ghé ngồi so lại dây đàn. Âm thanh những bản nhạc ngày tình yêu trẻ dại lại vang lên dưới bàn tay đăm đuối của Hoàng. Và chiều đi lúc nào không biết. Trong ánh sáng lờ mờ nửa sáng nửa tối, Hoàng gục xuống mặt đàn thiếp đi. Chàng choàng tỉnh dậy khi nghe tiếng gọi của Thu.

Bước vào nhà, thấy cây đàn ở trên bàn. Thu nhìn Lan: Trời ơi! Lời nói của Lan “linh” quá. Hoàng ngơ ngác nhìn cháu như muốn hỏi thì Thu đã trả lời: Cậu có biết không lúc ra phố, Lan nhắc cháu là chiều về xin cậu cho “cô ta” nghe mấy bản đàn. Ai ngờ... linh quá. Về đã thấy cậu chuẩn bị rồi. Hoàng nghe xong, nhìn Lan cười: “Chỉ đàn cho mình cô Lan nghe thôi đấy!”, nhìn sang Thu, chàng bảo: Nhưng mà này, Thu làm hộ cậu tô mì gói đi – mì cậu để ở chỗ chồng báo đấy. Thu kêu lên: Trời ơi! vậy từ lúc bọn cháu đi cậu chưa ăn gì ư? Hoàng trả lời chiếu lệ: ừ thì bây giờ mới nhớ ra là chưa ăn.

Trong giây phút hai cậu cháu Thu nói chuyện với nhau, Lan ngẩn ngơ từ lời nói của Hoàng giống hệt như Huy hôm nào... “chỉ đàn cho Lan nghe thôi” đến cây đàn đang cô độc trên bàn, đến cuộc sống âm u hiu quạnh của Hoàng. Tự đứng một sự thương cảm vu vơ len lén vào lòng nàng: “Giá mà mình cũng có một người yêu suốt đời tôn thờ tình yêu đã mất như thế thì hạnh phúc xiết bao”. Nhưng nàng vội xua đi và vội bảo Thu: Thôi chị Thu cứ soạn đồ đi để em đun nước làm mì cho cậu. Rồi Lan đi vào. Hoàng

nhìn theo, hỏi Thu: cô Lan cũng ở chỗ cháu à? - Dạ, vâng, nhà Lan bán nước giải khát đối diện với nhà cháu. Cậu thấy Lan thế nào? Anh Huy cháu phải khen cô ấy đẹp đấy cậu ạ. Cháu bảo cháu làm mối cho mà anh ấy chẳng có ý kiến gì. Không biết phải đợi đến bao giờ anh ấy mới dừng chân cho mẹ cháu có cháu bé cậu nhỉ?

Câu chuyện nửa chừng phải dừng lại vì Lan đã bê tô mì lên. Lan nói rất nhẹ: Cháu mời cậu xơi. Hoàng ngược nhìn Lan, tay run run đỡ lấy. Sự run rẩy không phải là bởi sức khỏe mà là sự cảm động chợt òa vỡ trong lòng Hoàng. Ngoài sự săn sóc của mẹ chàng lo cho chàng lúc nhỏ, còn từ lúc lớn khôn cho đến bây giờ chàng mới thấy sự ước mơ, sự thèm khát tình yêu thương của mình được một lần bù đắp. Chàng ngược nhìn Lan thầm cảm ơn và nói băng quơ: “Lâu rồi mới được ăn ngon như hôm nay!”.

Câu nói của Hoàng khiến Thu quay lại nhìn, thấy tội nghiệp cậu mình. Nàng khẽ thở dài rồi lại cúi xuống soạn hàng. Nhưng với Lan: Đây là câu nói gửi gắm cả một niềm hạnh phúc mà Hoàng vừa có được. Nhìn vẻ ông ăn, nghĩ tới cảnh đời ông cô quạnh,

tự đứng Lan có linh cảm rằng có lẽ đời Lan mai một lại khắc sâu thêm cõi lòng tan nát của ông. Mà rồi mình sẽ ra sao? Quang thì quá nông dân nhưng nay đã có vợ có con. Còn Huy? Nàng thấy Huy xa vời với, chưa lần nào nàng cảm nhận được tâm hồn xôn xao mong nhớ khi nghĩ tới Huy – còn Hoàng, cái bóng đang đổ dài theo vệt nắng chiều kia thì... Lan không dám nghĩ tiếp.

Và chiều đi, nắng tắt, chẳng ai co kéo được thời gian. Lan ngồi nhìn ông Hoàng trong bóng thời gian ấy. Tự đứng nàng nén tiếng thở dài.

....

Nhưng số phận thật trớ trêu và cái chết không có sự lựa chọn dài ngắn trên cõi đời cho người này hay người khác. Lan đã chết trong một tai nạn thảm khốc trên đường đi đón Long vừa xong nghĩa vụ quân sự trở về. Niềm vui xa cách em hai năm trời với bao tình ruột thịt chị em còn òa vỡ trong trái tim nàng đêm trước. Thế mà chưa được nắm tay em, nàng đã lại vẫn xa em và lần này là xa cách vĩnh viễn đứa em trai mà tuổi ấu thơ, hai chị em côi cút mất cha có biết bao nhiêu kỷ niệm. Thu đã gửi tin buồn đó về cho Huy, vì nàng vẫn định

ninh rằng Lan rất yêu Huy. Nàng cũng không quên báo cho cậu mình. Nàng có cảm giác mơ hồ trong lần Lan lên nhà cậu. Tiếng đàn của cậu mình hình như đã gửi gắm biết bao tâm sự náo nùng của ông cho Lan. Chính lúc gửi tin buồn cho cậu, cho anh, lòng nàng cũng rối bời tự hỏi: Tình yêu là gì? Mà sao lấm rấm rối chua cay?

Cầm tờ điện tín trên tay, ông Hoàng run run tưởng như không đứng vững, ông phải dựa vào vách tường. Mắt mờ đi không nhìn rõ hàng chữ mà ông vừa đọc lần đầu. Ông quay vào nhà, miệng thở dài, lấm bắm đứt quãng: sao lại thế này được hở Lan? Mới hôm nào bóng em còn đi đứng quanh đây... thế mà... thế mà. Ông ngồi phịch xuống ghế. Mắt nhìn trừng trừng vào khoảng vô định và rồi ông đi lại cây đàn vẫn còn để trên chiếc bàn con trong góc nhà. Ông gơ tay. Âm thanh của tiếng đàn trùng xuống quyện vào nỗi buồn. Áo ảnh hoa vông vang ngày cũ vừa nở lại trong ông những ngày cuối đời. Giờ thì chẳng bao giờ còn nữa.

Buổi chiều, mới độ ba giờ. Nơi đây nắng đã nhạt màu. Đám ma đưa Lan đi lặng lẽ. Trong cái cô quạnh

của gia đình. Bà giáo ngồi vật vã khóc con bên góc cửa, chỉ còn có Long trong nếp khăn tang mờ bụi đỏ bước trước quan tài cầm di ảnh của Lan. Khách đi đưa là những người hàng phố, là bạn bè, là những người tuổi trẻ thường xuyên đến quán nàng – mai đây những người này chắc chẳng một lần trở lại. Ngoài cậu cháu Huy, Quang cũng đang âm thầm đi bên cạnh. Khuôn mặt ba người đàn ông là ba tâm trạng khác nhau đối với Lan những ngày nàng còn sống. Một người có tham vọng chiếm đoạt được tình yêu. Một người yêu vẻ đẹp như yêu nghệ thuật đời mình theo đuổi và người còn lại mượn cái hiện thực đang tồn tại để nuôi dưỡng tình yêu hướng thượng. Thu đến bên anh, nhìn mái tóc cậu mình mới có mấy ngày nay đã nhiều sợi bạc; nàng vội bước lên nắm chặt lấy tay ông như muốn nói cùng ông, chia sẻ với ông: “Cậu ơi! Cuộc đời chỉ là ảo ảnh mà thôi cậu ạ – như bao lần cậu đã nói với cháu câu này”.

Và rồi đêm hôm ấy. Trời cũng đã rất khuya. Huy lại đem kèn ra thổi bài “Từ nay cho mãi muôn đời sau” trong phim “Tant qu’il y aura des hommes” như dạo nào. Nhưng hôm nay tiếng kèn của chàng có nào

nùng hơn. Hình như trong hơi thở thoát ra âm thanh có cả nước mắt của chàng. Âm thanh ấy cứ lần lượt nối nhau lướt phù du trong làn sương đêm dìu cái Thị trấn Hoàng Hôn này dưới cả nỗi buồn.

Trong nhà, ông Hoàng ngậm ngùi lau nước mắt. Và bên kia phố không có tiếng bật cửa kèm theo tiếng quát của bố Quang ngày nào. Ông cụ đã mất từ mấy năm rồi.

Thị trấn buồn tênh.